

Mgr Mariola Żak
Katedra Filozofii Prawa i Nauki o Państwie
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warszawski

GOOD GOVERNANCE JAKO STANDARD PRAWNY

Streszczenie rozprawy doktorskiej przygotowanej pod kierunkiem
prof. UW dr. hab. Tomasza Staweckiego i dr. Pawła Skuczyńskiego

Od początku XXI wieku mamy do czynienia ze zjawiskiem przeobrażenia paradygmatu regulacji stosunków prawnych, polegającym na stopniowym przechodzeniu od hierarchicznego do sieciowego i partycypacyjnego modelu koordynacji normatywnej inspirowanego ideą *good governance*. Głównym celem prezentowanej rozprawy jest ukazanie zrealizowanych i nadal możliwych sposobów zastosowania idei *good governance* w sferze nauk prawnych i praktyki prawniczej. Mechanizmy sieciowego sterowania postrzegane są jako nowa jakość w zarządzaniu reformami instytucji publicznych i obrotem prawnym. Konieczne jest zatem dokonanie prawnej charakterystyki omawianego sposobu zarządzania oraz określenie, jaki może być jego stosunek wobec relacji ustrojowych łączących konstytucyjne organy państwa. Ma to niewątpliwie znaczenie dla założeń i treści paradygmatu prawa, który przyjmujemy jako podstawę naszych działań praktycznych. Rozprawa ma na celu wykazanie, że kategoria *good governance* ewoluowała od interpretacji menedżerskiej (neoliberalnej) do sformułowania i instytucjonalizacji określonego standardu prawnego. *Good governance* jest niewątpliwie nowym zjawiskiem w polskiej nauce prawa, wobec czego konieczne jest rozwiązanie istotnego problemu naukowego – określenia miejsca standardu *good governance* w polskim porządku prawnym. Niezbędne okazało się zatem poszerzenie zakresu pojmowania standardu prawnego o koncepcję dobrego rządzenia wyłaniającą się z aktów *soft law* i orzecznictwa z zakresu praw człowieka. Rozprawa została podzielona na cztery rozdziały. W rozdziale pierwszym („Problemy badawcze, założenia badawcze i metodologia”), zostaną przedstawione warsztat badawczy i aparat analityczny, w tym: problemy badawcze, cele badawcze, pytania badawcze, hipotezy badawcze, propozycja prawniczej koncepcji *governance* oraz metody badawcze. Ustalenia takie są niezbędne, aby

uporządkować poziomy analizy i sposoby użycia terminu *governance*, zrozumieć określone pojęcia z zakresu *governance* i konsekwentnie posługiwać się nimi w toku dalszego wywodu. Rozdział drugi („Koncepcja *good governance*”) stanowi merytoryczne wprowadzenie do przedmiotu rozważań, sporządzone w duchu idei integracji zewnętrznej nauk prawnych. Ma on na celu wypracowanie prawniczej koncepcji *good governance*. Spojrzenie kierowane od *governance* ku prawu wymaga przedstawienia procesu ewolucji modeli koordynacji normatywnej (hierarchicznego, rynkowego, sieciowego). Następnie zostaną ukazane dwa paradygmaty badawcze *governance*: teoretyczny i prawno-instytucjonalny. W dalszej kolejności zostaną zaprezentowane argumenty krytyczne dotyczące idei (*good*) *governance*. Rozdział drugi wieńczy refleksje poświęcone praktycznym zastosowaniom różnych postaci koncepcji teoretycznej *good governance* w sferze stosunków prawnych. Rozdział trzeci („Normatywność *good governance* i jej konsekwencje”) stanowi centralną część rozprawy, która ma na celu przeprowadzenie filozoficznoprawnej krytyki idei *good governance* oraz zrekonstruowanie znaczenia (*sensu*) i treści standardu prawnego *good governance*, w tym prawa do rzetelnego i sprawnego działania instytucji publicznych oraz prawa do dobrych polityk publicznych. Zostaną w nim przeanalizowane podstawy legitymacji standardu dobrego rządzenia oraz podstawowe instrumenty regulacyjne *good governance*. Przedyskutowane zostanie także zagadnienie legitymizacji zasad prawa w świetle idei *good governance*. Rozprawę zamyka rozdział czwarty („*Good governance* jako kategoria poznawcza”). Rozpatrzona zostanie tutaj kwestia aplikacji standardu *good governance* do określonych rozwiązań instytucjonalnych w obszarze prawa. Rozdział ten ma na celu przedstawienie perspektywy dalszego wykorzystania standardu prawnego *good governance* w roli kryterium wspomagającego porządkowanie i doskonalenie współczesnego prawa oraz ukazanie owego standardu jako przedmiotu procesów demokratycznej legitymizacji.

Słowa kluczowe: współzarządzanie, prawo do dobrego rządzenia, partycypacja proceduralna, standard prawny, multicentryzm prawny.

dziedzina nauki: nauki społeczne; **dyscyplina:** nauki prawne; **specjalność:** filozofia prawa